

NACRT

GRAD ĐAKOVO

PLAN DJELOVANJA GRADA ĐAKOVA U PODRUČJU PRIRODNIH NEPOGODA ZA 2020. GODINU

Đakovo, rujan 2019. godine

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
2. NOSITELJI MJERA - OPERATIVNE SNAGE GRADA ĐAKOVA	3
3. PRIRODNE NEPOGODE	3
3.1. Izvori sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda	4
3.2. Definiranje mogućih prirodnih nepogoda na području Grada Đakova	4
4. POPIS MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNIH NEPOGODA NA PODRUČJU GRADA ĐAKOVA	5
4.1. Poplave	5
4.2. Potres	5
4.3. Vjetar (olujni i orkanski)	6
4.4. Padaline (kiša, tuča)	6
4.5. Suša	7
5. PROGLAŠENJE PRIRODNE NEPOGODE NA PODRUČJU GRADA ĐAKOVA	7
5.1. Žurna pomoć	8
5.2. Primjena pravila o državnim potporama	8
6. FINACIJSKA SREDSTVA ZA REALIZACIJU PLANA	8
7. ZAKLJUČAK	9

1. UVOD

Člankom 17. stavkom 1. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (Narodne novine broj 16/19) (u daljnjem tekstu: Zakon) propisano je da predstavničko tijelo jedinice lokalne (područne) regionalne samouprave ima obvezu do 30. studenog tekuće godine donijeti plan djelovanja u području prirodnih nepogoda za slijedeću godinu. Predmetni plan djelovanja mora sadržavati:

1. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode,
2. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprečavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva,
3. Sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz Zakona i/ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda.

Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine, izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu.

Planom djelovanja Grada Đakova u području prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Plan) definiraju se mjere i postupci koji imaju za cilj žurno ublažiti ili potpuno ukloniti posljedice eventualnih prirodnih nepogoda na području Grada Đakova.

Planom nisu obuhvaćena područja zaštite i spašavanja čije su postupci regulirani drugim propisima (požari, epidemije, pandemije, tehničko-tehnološke nesreće i dr.).

2. NOSITELJI MJERA - OPERATIVNE SNAGE GRADA ĐAKOVA

Prirodne nepogode javljaju se iznenada, u nepredvidivim razmjerima te nije moguće u potpunosti predvidjeti vrijeme i tijek istih. Iz tog razloga je bitno imati na stalnom raspolaganju operativne snage osposobljene za provođenje zaštite od prirodnih nepogoda. Na navedeni način dolazi se do poveznice cjelokupnog sustava civilne zaštite Grada Đakova i predmetnog Plana.

Sukladno navedenom, Operativne snage Grada Đakova (u daljnjem tekstu: Operativne snage) u sustavu civilne zaštite su: stožer civilne zaštite, operativne snage vatrogastva, operativne snage Hrvatskog crvenog križa, operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja, udruge, postrojbe i povjerenici civilne zaštite, koordinatori na lokaciji i pravne osobe u sustavu civilne zaštite. S obzirom na elemente ugroze pojedine prirodne nepogode, nositelji mjera razmjerno istome će biti nadležni dio Operativnih snaga.

Nositelji mjera osposobljeni su provoditi aktivnosti za sprečavanje nastanka i uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda te se na taj način ublažavaju i konačne štete od prirodnih nepogoda. Navedene aktivnosti se odnose na pristupanje preventivnim, planskim, organizacijskim, operativnim, nadzornim i financijskim mjerama prilikom izrade i provedbe Plana.

3. PRIRODNE NEPOGODE

Grad Đakovo se nalazi na području Osječko-baranjske županije, u njenom jugozapadnom dijelu. Područje Grada pripada geografskom prostoru Istočne Hrvatske, njenom središnjem dijelu, koje geografski pripada prigorskom dijelu ovog prostora. Prostire na 170,00 km² što čini 4,09% ukupne površine Osječko-baranjske županije. Gradu kao jedinici lokalne samouprave pripada devet naselja: Đakovo, Budrovci, Đurđanci, Ivanovci Đakovački, Kuševac, Novi Perkovci, Piškorevci, Selci Đakovački i Široko Polje.

3.1. Izvori sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda odnose se na novčana sredstva ili ostala materijalna sredstva, kao što je oprema za zaštitu imovine fizičkih i/ili pravnih osoba, javne infrastrukture te zdravlja i života stanovništva, koja su potrebna za djelomičnu sanaciju štete nastale od prirodne nepogode.

Novčana sredstva i druge vrste pomoći za djelomičnu sanaciju štete od prirodnih nepogoda na imovini oštećenika osiguravaju se iz:

- državnog proračuna,
- fondova Europske unije,
- donacija.

Sredstva iz fondova Europske unije ne mogu se unaprijed osigurati, a njihova dodjela provodi se prema posebnim propisima kojim se uređuje korištenje sredstava iz fondova Europske unije.

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda strogo su namjenska te se raspoređuju prema postotku oštećenja vrijednosti potvrđene konačne procjene štete o čemu odluku donose nadležna tijela. Predmetna sredstva su nepovratna i namjenska te se ne mogu koristiti u bilo koje druge svrhe. Grad Đakovo snosi odgovornost za navedeno.

3.2. Definiranje mogućih prirodnih nepogoda na području Grada Đakova

Zakonom je određeno da se prirodnom nepogodom smatraju iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koji prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili okolišu.

Sukladno navedenom, prirodnim nepogodama smatraju se:

1. potres
2. olujni i orkanski vjetar
3. požar
4. poplava
5. suša
6. tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom
7. mraz
8. izvanredno velika količina snijega
9. snježni nanos i lavina
10. nagomilavanje leda u vodotocima
11. klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta
12. druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Štetama od prirodnih nepogoda ne smatraju se one štete koje su namjerno izazvane na vlastitoj imovini te štete koje su nastale zbog nemara i/ili zbog nepoduzimanja propisanih mjera zaštite.

Prirodna nepogoda može se proglašiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjena najmanje 30 % prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%. Ispunjenje navedenih uvjeta utvrđuje Gradsko povjerenstvo Grada Đakova za procjenu šteta od prirodnih nepogoda.

Vezano uz isto, Gradsko vijeće Grada Đakova Zaključkom je usvojilo Procjenu rizika od velikih nesreća (Službeni glasnik Grada Đakova broj 10/17), sukladno Zakonu o sustavu

civilne zaštite (Narodne novine broj 82/15 i 118/18). Istom su definirane prirodne nepogode koje predstavljaju potencijalnu prijetnju za stanovništvo i materijalna dobra na području Grada Đakova, kako slijedi:

1. poplave
2. potres
3. vjetar (olujni i orkanski)
4. padaline (kiša i tuča)
5. suša.

4. POPIS MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNIH NEPOGODA NA PODRUČJU GRADA ĐAKOVA

Prilikom provedbi mjera potrebno je uzeti u obzir opseg nastale štete i utjecaj prirodnih nepogoda na stradanje stanovništva, ugrozu života i zdravlja ljudi te onemogućavanje nesmetanog funkcioniranja gospodarstva. Navedene mjere je moguće podijeliti na:

- a) Preventivne mjere
- b) Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda

4.1. Poplave

Kratak opis prirodne nepogode: poplava je prirodni fenomen čija se pojava ne može izbjeći, predstavlja pojavu neuobičajeno velike količine vode na određenom mjestu djelovanjem prirodnih sila. Postoji mogućnost smanjenja rizika od iste na prihvatljivu razinu.

Mogućnost ugroze: poplave mogu uzrokovati gubitke ljudskih života, materijalne štete i ekološke katastrofe. Predstavljaju opasnost za stanovništvo, opskrbu vodom i sustav odvodnje, cestovni promet i distribuciju električne energije. Isto tako, pri iznimno visokim vodostajima rijeke Save može doći do prelijevanja ili pucanja nasipa na lijevoj strani rijeke, pojava ovakve mogućnosti je izuzetno mala.

Preventivne mjere: prilikom izgradnje objekata potrebno je voditi računa o najnovijim tehničkim i tehnološkim standardima za zaštitu od poplave, potrebno je kontinuirano održavanje vodnih i melioracijskih građevina i objekata, potrebno je provoditi kontinuiranu edukaciju operativnih snaga iz sustava civilne zaštite Grada Đakova.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode: uzbunjivanje i obavješćivanje u slučaju ugroze od poplave, priprema i provođenje evakuacije i zbrinjavanja stanovništva. Kapaciteti Operativnih snaga su dovoljni za ublažavanje i otklanjanje eventualnih posljedica uzrokovanih prirodnom nepogodom poplavom. Operativne snage nadležne su osigurati nadzor nad prometom, uspostaviti alternativne prometne pravce, organizirati provođenje asanacije terena, pružanja prve pomoći unesrećenima i popravak kvarova na infrastrukturi.

4.2. Potres

Kratak opis prirodne nepogode: potres predstavlja vibriranje površinskih slojeva zemljine kore do kojih dolazi uslijed procesa koji se u njoj događaju. Nastupa iznenadno te ga nije moguće predvidjeti. U naseljenim područjima uzrokuje razaranja, rušenja, požare i eksplozije. Područje Grada Đakova nalazi se na području koje karakterizira mala seizmička aktivnost s mogućom pojavom jakih potresa koji mogu izazvati štete na stambenim, javnim, industrijskim i drugima objektima te gubitke ljudskih života.

Mogućnost ugroze: potres može uzrokovati gubitke ljudskih života, oštećenja objekata, prekid opskrbom električne energije, vode, plina i telekomunikacija.

Preventivne mjere: prilikom projektiranja i izgradnje objekata potrebno je koristiti najnovije protupotresne tehnološke standarde kako bi isti bili što otporniji na potres. Potrebno

je kontinuirano održavati osigurane evakuacijske puteve te javnu infrastrukturu (vodovod, električna energija, plinopskrbni sustavi).

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode: uzbunjivanje i obavješćivanje u slučaju ugroze od potresa, priprema i provođenje evakuacije i zbrinjavanja stanovništva. Kapaciteti Operativnih snage su dovoljni za ublažavanje i otklanjanje eventualnih posljedica uzrokovanih potresima slabije jakosti, dok za slučajeve razornih potresa bi bilo potrebno angažirati operativne snage Županije i Republike Hrvatske. Operativne snage nadležne su osigurati nadzor nad prometom, uspostaviti alternativne prometne pravce, organizirati provođenje asanacije terena, pružanja prve pomoći unesrećenima, popravak kvarova na infrastrukturi, utvrditi sigurnosne zone te prioritete u raščišćavanju ruševina.

4.3. Vjetar (olujni i orkanski)

Kratak opis prirodne nepogode: atmosferske promjene s velikim oscilacijama tlakova uzrokuju snažna atmosferska gibanja te pojavu jakih vjetrova. Olujni i jaki vjetrovi se očituju jakom snagom i zahvaćaju šire područje dok se orkansko nevrijeme očituje iznimnom snagom te zahvaća uže područje. Isto tako, u nestabilnoj atmosferi u posrednoj vezi s prodorima hladnog zraka moguća je pojava pijavica koje se sve češće pojavljuju na prostoru kontinentalne Hrvatske.

Mogućnost ugroze: moguće su štete na nepokretnoj i pokretnoj imovini, štete na poljoprivrednim kulturama (najugroženiji su voćnjaci).

Preventivne mjere: ukoliko predviđanjem vremenskim prilika (kratkoročnih i srednjoročnih) postoji mogućnost pojave ovakve vrste prirodne nepogode, Operativne snage civilne zaštite Grada Đakova će putem javnih glasila upozoriti stanovništvo kako bi smanjili mogućnost gubitaka ljudskih života i materijalne štete.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode: uzbunjivanje i obavješćivanje u slučaju ugroze od vjetra. Kapaciteti Operativnih snaga su dovoljni za ublažavanje i otklanjanje eventualnih posljedica uzrokovanih prirodnom nepogodom poplavom. Operativne snage nadležne su osigurati nadzor nad prometom, prohodnost cesta, uspostavu alternativnih prometnih pravaca, pružanja prve pomoći unesrećenima i popravak kvarova na infrastrukturi.

4.4. Padaline (kiša, tuča)

Kratak opis prirodne nepogode: pojava predmetnih vremenskih prilika je vrlo česta (posebno u ljetnom periodu), za vrijeme intenzivnih i dugotrajnih padalina (kiše) postoji mogućnost stvaranja bujica odnosno poplavnih područja. Tuča je kruta oborina koja se sastoji od zrna odnosno komada leda promjera većeg od 5 mm, najčešća je u toplom dijelu godine. Pojavljuje se u nepravilnim intervalima.

Mogućnost ugroze:

Obilna kiša uzrokuje najveću štetu na poljoprivrednim ratarskim kulturama. Tuča uzrokuje štete u voćarstvu, vinogradarstvu i šumarstvu. Krupnija tuča može oštetiti građevinske objekte, vozila te izazvati ozljede ljudi.

Preventivne mjere: održavanje prohodne kanalske i melioracijske mreže, pri projektiranju i izgradnji objekata predvidjeti funkcionalne sustave odvodnje. Za zaštitu poljoprivrednih kultura od tuče potrebno je koristiti sustave protugradne obrane, zaštititi urode zaštitnim mrežama te poticati osiguranja uroda.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode: procjena štete i posljedica, sanacija i otklanjanje posljedica prirodne nepogode. Kapaciteti Operativnih snaga su dovoljni za ublažavanje i otklanjanje eventualnih posljedica uzrokovanih ovom prirodnom nepogodom. Operativne snage nadležne su osigurati nadzor nad prometom,

uspostaviti alternativne prometne pravce, prohodnost cesta, pružanje prve pomoći unesrećenima i popravak kvarova na infrastrukturi.

4.5. Suša

Kratak opis prirodne nepogode: suša, odnosno dulje razdoblje bez oborina uz visoke temperature može uzrokovati ozbiljne štete poljoprivredi, vodnom gospodarstvu i drugim gospodarskim granama. Posljedično s prirodnom nepogodom suše pojavljuje se veća mogućnost požara na otvorenom, smanjenje kapaciteta vodocrpilišta, pomor organizama koji žive u vodi.

Mogućnost ugroze: područje Grada Đakova može pogoditi suša koja ima za posljedice otežanu distribuciju vode, mogućnost pojave zaraze te štete na višegodišnjim nasadima, ostalim poljoprivrednim kulturama i uginuće stoke.

Preventivne mjere: kontinuirano ulaganje u sustave navodnjavanja poljoprivrednih površina te držanje u potpunom funkcionalnom stanju infrastrukturni sustav vodoopskrbe.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode: obavješćivanje stanovništva o kvaliteti vode za piće i eventualna organizacija opskrbe vodom za piće.

5. PROGLAŠENJE PRIRODNE NEPOGODE NA PODRUČJU GRADA ĐAKOVA

Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju:

- Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda,
- Gradsko povjerenstvo Grada Zagreba za procjenu šteta od prirodnih nepogoda,
- županijska povjerenstva od prirodnih nepogoda,
- gradska i općinska povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode za područje Grada Đakova donosi župan Osječko-baranjske županije, na prijedlog gradonačelnika Grada Đakova. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda gradsko i županijsko povjerenstvo provode slijedeće radnje:

- prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
- prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
- potvrdu konačne procjene štete u Registar šteta.

Registar šteta je jedinstvena digitalna baza podataka o svim štetama nastalim zbog prirodne nepogode na području Republike Hrvatske. Podaci iz Registra šteta koriste se kao osnova za određenje sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih zbog prirodne nepogoda te za izradu izvješća o radu Državnog povjerenstva.

Skupine dobara za koje se utvrđuje šteta su:

- građevine,
- oprema,
- zemljište,
- dugogodišnji nasadi,
- šume,
- stoka,
- obrtna sredstva,
- ostala sredstva i dobra.

Šteta se izražava u novčanoj vrijednosti koja je potrebna da se oštećena ili uništena imovina dovede u stanje prije njena nastanka, odnosno u vrijednosti potrebnoj da se ta dobra nabave u količini i kakvoći koju su imala neposredno prije nepogode.

5.1. Žurna pomoć

Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini:

- jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i Gradu Zagrebu za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprečavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša.

- oštećenima fizičkim osobama koje nisu poduzetnici, a koje su pretrpjele štete na imovini, posebice ugroženim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.

Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračuna Grada Zagreba.

Žurnu pomoć dodjeljuju:

- Vlada Republike Hrvatske,
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- Grad Zagreb.

U pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku proglašenja prirodne nepogode.

Grad Đakovo može isplatiti žurnu pomoć iz raspoloživih sredstava svojih proračuna, u slučaju ispunjenja uvjeta iz Zakona. Prijedlog dodjele ovakvog oblika žurne pomoći gradonačelnik upućuje Gradskom vijeću Grada Đakova. Vezano uz isto, Gradsko vijeće donosi odluku o prijedlogu određujući slijedeće:

- vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći,
- kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
- drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

5.2. Primjena pravila o državnim potporama

Sukladno članku 22. Zakona, prilikom dodjele pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda poduzetnicima na osnovi različitih mjera, a to se posebno odnosi na dodjelu novčanih sredstava u obliku subvencija ili dodjelu novčanih sredstava putem ostalih vrsta programa čiji su korisnici poduzetnici, postupa se sukladno pravilima o državnim potporama u industriji ili poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu.

6. FINANCIJSKA SREDSTVA ZA REALIZACIJU PLANA

Grad Đakovo svake godine izdvaja znatna sredstva za provođenje mjera iz sustava civilne zaštite sukladno pozitivnim pravnim propisima te se na taj unaprjeđuje funkcionalnost istog na području Grada Đakova iz godine u godinu.

Financijska sredstva za provođenje ovog Plana bit će osigurana u Proračunu Grada Đakova za 2020. godinu.

7. ZAKLJUČAK

Ovim Planom definirane su mjere i nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda na području Grada Đakova. Grad Đakovo provodi kontinuirano preventivne mjere za zaštitu od eventualnih prirodnih nepogoda, a sukladno ovom Planu utvrđeni su nositelji mjera za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode.

Ovaj plan stupa na snagu 01. siječnja 2020. godine i važeći je do 31. prosinca 2020. godine te se ima objaviti u Službenome glasniku Grada Đakova.

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
GRAD ĐAKOVO
Gradsko vijeće

KLASA: 920-11/19-01/01
URBROJ: 2121/01-01/01-19-
Đakovo, _____ 2019. godine

P R E D S J E D N I K

Pavo Cindrić, dipl. iur.

**Obrazloženje uz nacrt
Plana djelovanja Grada Đakova u području prirodnih nepogoda za 2020. godinu**

PRAVNA OSNOVA

Člankom 17. stavkom 1. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (Narodne novine broj 16/19)) propisano je da predstavničko tijelo jedinice lokalne (područne) regionalne samouprave ima obvezu do 30. studenog tekuće godine donijeti plan djelovanja u području prirodnih nepogoda za slijedeću godinu.

OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU DONOŠENJE RJEŠENJA

Planom djelovanja Grada Đakova u području prirodnih nepogoda definiraju se mjere i postupci koji imaju za cilj žurno ublažiti ili potpuno ukloniti posljedice eventualnih prirodnih nepogoda na području Grada Đakova.

Materijal pripremio: Upravni odjel za
gospodarstvo, poljoprivredu i turizam